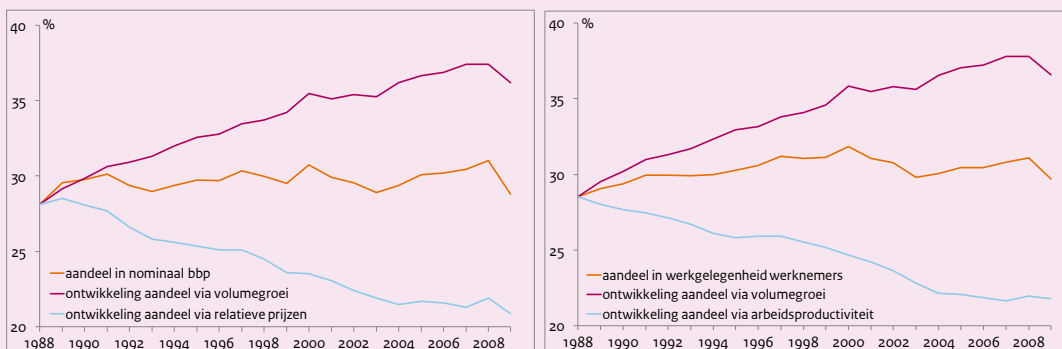

Stabiele uitvoeraandelen

De ontwikkeling van de internationale conjunctuur is heel belangrijk voor de Nederlandse economie. In de huidige prognose is bijna de hele toename van het bbp-volume in de jaren 2010-2012 toe te schrijven aan de uitvoer van goederen en diensten naar het buitenland: 4%-punt van de 4½%. Ook over een langere periode bezien (1988-2009) is het aandeel van de uitvoer in de economische groei groot: gemiddeld de helft van de 2,5% groei per jaar. Is de Nederlandse economie tegenwoordig veel afhankelijker van het buitenland dan twintig of dertig jaar geleden? Dat blijkt niet het geval te zijn. Het aandeel van de bruto toegevoegde waarde van de uitvoer in de productie van Nederland, gemeten in nominale euro's, schommelt al sinds 1970 rond de 30%. Bij het bepalen van dit aandeel is de intermediaire invoer ten behoeve van de uitvoer op de uitvoer in mindering gebracht (zie CPB memorandum 203). De linkerfiguur geeft het aandeel van de totale uitvoer weer in het bruto binnenlands product. Voor de jaren 1988-2009 is het mogelijk een uitsplitsing te maken van het nominale aandeel naar veranderingen van het volume en van de prijs.(a) Als alle (internationale en binnenlandse) prijzen onveranderd zouden zijn gebleven, dan was het aandeel van de uitvoer gestegen van krap 30% in 1987 naar 36% in 2009. De uitvoercomponent van de productie steeg gemiddeld 4% per jaar tegen 2½% voor de totale productie. Deze toename komt geheel voor rekening van de wederuitvoer en de uitvoer van diensten, want het aandeel van de uitvoer uit binnenlands product is in de afgelopen jaren blijven schommelen rond de 20%.

Uitvoeraandelen in nominaal bbp (links) en werkgelegenheid (rechts) blijven stabiel

De rechterfiguur geeft weer dat ook het aandeel van de uitvoer in de werkgelegenheid van werknemers vrij stabiel is. Van de toename van 1½ miljoen banen van werknemers tussen 1987 en 2009 is, gemeten in arbeidsjaren, ongeveer ½ miljoen direct of indirect te danken aan de handel met het buitenland. Gelet op de relatief sterke groei van de uitvoer van diensten en de wederuitvoer zou het aandeel ook tot boven de 35% hebben kunnen toenemen. Dankzij de relatief sterke toename van de arbeidsproductiviteit in de uitvoergeoriënteerde sectoren (o.a. industrie, handel, transport) is dat echter niet gebeurd. De stijging van de arbeidsproductiviteit bij de uitvoer van binnenslands geproduceerde goederen was ongeveer het dubbele van de gemiddelde toename van de arbeidsproductiviteit (2½% tegen 1¼%).

Deze arbeidsproductiviteitstijging maakte het mogelijk om de uitvoerprijzen concurrerend te houden. De uitvoerprijzen stegen daardoor in de afgelopen twintig jaar beduidend minder dan de binnenlandse prijzen.(b) Dit compenseert de sterke reële groei, waardoor in nominale termen het belang van de uitvoer nog steeds zo'n 30% bedraagt.

- (a) Deze decompositie kan worden gemaakt op basis van input-outputtabellen die het CBS maakt in zowel lopende prijzen als prijzen van voorafgaand jaar. In een achtergronddocument zal een nadere toelichting gegeven worden op deze analyse.
(b) Daarnaast stijgen de binnenlandse prijzen relatief meer door het grote(re) gewicht van (gestegen) kostprijsverhogende belastingen en huren.